

LIETUVOS KULTŪROS TYRIMŲ INSTITUTO ĮSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kultūros tyrimų institutas (toliau – Institutas) yra valstybinis mokslinių tyrimų institutas, viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip valstybės biudžetinė įstaiga ir vykdomas valstybei ir visuomenei svarbius ilgalaikius lituanistinius mokslinius tyrimus, socialinę ir kultūrinę jų plėtrą, turintis ypatingos nacionalinės svarbos statusą.

2. Instituto misija – vykdyti ilgalaikius aukščiausio lygio filosofijos ir menotyros krypties ir tarpdisciplininius mokslinius tyrimus, socialinės ir kultūrinės plėtros darbus Lietuvos kultūros paveldo ir šiuolaikinės kultūros procesų srityje, aktualius Lietuvos valstybės, visuomenės ir kultūros raidai ir atitinkančius Europos mokslinių tyrimų erdvės nuostatas.

3. Instituto steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

4. Instituto veikla grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (Žin., 2009, Nr. 54-2140) (toliau – Mokslo ir studijų įstatymas), kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir šiais įstatais.

5. Institutas turi antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu, taip pat sąskaitų bankuose.

6. Instituto buveinė – Vilnius, Saltoniškių g. 58.

II. INSTITUTO VEIKLOS TIKSLAI, SRITYS IR RŪŠYS, TEISĖS IR PAREIGOS

7. Instituto veiklos tikslai:

7.1. vykdyti šalies kultūros ir visuomenės tęstinumui ir plėtrai svarbius ilgalaikius Lietuvos kultūros ir tam tikrų jos sričių (dailės, muzikos, teatro, filosofijos) Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus mokslinius tyrimus, socialinę ir kultūrinę plėtrą; kaupti, sisteminti, saugoti, skleisti nematerialųjį ir dokumentinį lituanistinį kultūros paveldą, vykdyti fundamentinius Lietuvos kultūros paveldo, meno, filosofinės ir religinės minties istorijos tyrimus, tarpdisciplininius kultūros tyrimus, užtikrinančius Instituto nacionalinės svarbos statusą;

7.2. bendradarbiauti su verslo, valdžios ir visuomenės atstovais, vykdyti lituanistinių mokslinių tyrimų ir kultūrinės plėtros užsakomuosius darbus, teikti ekspertinę, metodologinę, metodinę ir kitą pagalbą;

7.3. skleisti visuomenėje mokslo žinias, diegti jas į kultūrą, švietimą, prisidėti prie inovacijomis ir žiniomis grindžiamos ekonomikos kūrimo, žinioms imlios visuomenės ugdymo;

7.4. kartu su aukštosiomis mokyklomis rengti mokslininkus, padėti rengti specialistus, užtikrinti tarptautinio lygio mokslinę kompetenciją.

8. Instituto veiklos sritis – humanitarinių mokslų srities lituanistiniai moksliniai tyrimai, socialinė ir kultūrinė plėtra. Institutas vykdo valstybės ir visuomenės plėtrai svarbius ilgalaikius menotyros ir filosofijos mokslo krypčių ir tarpdisciplininius mokslinius kultūros tyrimus ir kultūrinę plėtrą, užtikrina valstybės kompetenciją šiose mokslo kryptyse ir Lietuvos kultūros mokslinių tyrimų integraciją į Europos mokslo erdvę, rengia menotyros ir filosofijos krypčių mokslininkus, padeda rengti šių krypčių specialistus.

9. Instituto veiklos rūšys – humanitarinių mokslų tiriamieji ir taikomieji darbai (kodas –72.20.10) ir su jais susijusi mokslinė, profesinė ir kita veikla, būtina pagrindinei veiklai užtikrinti ir vykdyti (kitos veiklos rūšys) pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, patvirtintą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 (Žin., 2007, Nr. 119-4877).

10. Instituto mokslinės veiklos kryptys:

10.1. Lietuvos kultūros paveldo ir meno istorijos tyrimai;

10.2. tarpdisciplininiai Lietuvos kultūros tyrimai;

10.3. Lietuvos filosofijos istorijos ir šiuolaikinės Lietuvos filosofijos tyrimai.

11. Institutas turi teisę:

11.1. vadovaudamasis įstatymais ir kitais teisės aktais, nusistatyti struktūrą, vidaus darbo tvarką, darbuotojų skaičių, jų teises ir pareigas, darbo apmokėjimo sąlygas, pareigybių reikalavimus, konkursų pareigoms eiti organizavimo ir darbuotojų atestavimo tvarką;

11.2. atlikdamas savo misiją, bendradarbiauti su Lietuvos Respublikos ir užsienio įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis;

11.3. leisti mokslo ir kitą literatūrą, taip pat pasirinkti mokslo leidinius savo mokslinių tyrimų ir kultūrinės plėtros rezultatams skelbti arba skelbti juos kitokiais pasirinktais būdais;

11.4. kartu su aukštosiomis mokyklomis rengti mokslininkus, padėti rengti specialistus;

11.5. skatinti lituanistinių mokslinių tyrimų, socialinės ir kultūrinės plėtros rezultatų naudojimą socialinio ir kultūrinio gyvenimo srityse;

11.6. atlikti ekspertizes, teikti mokslines konsultacijas ir kitas paslaugas savo mokslinių tyrimų srityse pagal sutartis su Lietuvos Respublikos ir užsienio fiziniiais ir juridiniais asmenimis;

11.7. turtą valdyti, naudoti ir disponuoti juo teisės aktų nustatyta tvarka;

11.8. teisės aktų nustatyta tvarka įgyti kitų teisių.

12. Institutas privalo:

12.1. vykdyti lituanistinius mokslinius tyrimus, socialinės ir kultūrinės plėtros darbus, skleisti mokslo žinias;

12.2. užtikrinti akademinės bendruomenės narių akademinę laisvę;

12.3. steigėjo ar jo įgaliotos institucijos nustatyta tvarka informuoti steigėjus ir visuomenę apie mokslinės veiklos kokybės užtikrinimo priemones, savo finansinę ir ūkinę veiklą ir lėšų naudojimą;

12.4. laiku teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotoms institucijoms oficialią informaciją (statistinius duomenis ir dalykinę informaciją), kurios reikia mokslo ir studijų sistemai valdyti ir jos stebėsenai atlikti;

12.5. viešai skelbti atliktų mokslinių tyrimų rezultatus ir medžiagą, užtikrinti atvirą prieigą prie tradicinių ir skaitmeninių archyvų, bibliotekų, duomenų bazių ir visų kitų mokslinės veiklos, socialinės ir kultūrinės plėtros darbų produktų, išskyrus tuos atvejus, kai tai prieštarauja komercinių ar valstybės ir tarnybos paslapčių apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams;

12.6. nuolat atlikti mokslo veiklos savianalizę;

12.7. vykdyti kitas teisės aktų nustatytas prievolės.

13. Instituto ir jo darbuotojų teisėms į intelektualinės veiklos rezultatus *mutatis mutandis* taikomos Mokslo ir studijų įstatymo 82 straipsnio nuostatos.

III. INSTITUTO ORGANAI, JŲ KOMPETENCIJA, SKYRIMAS IR ATLEIDIMAS

14. Instituto valdymo organai yra Instituto mokslo taryba (toliau – Mokslo taryba) ir direktorius.

15. Mokslo taryba atlieka šias funkcijas:

15.1. direktoriaus teikimu svarsto ir tvirtina Instituto struktūrą ir jos pakeitimus, svarsto direktoriaus pateiktus pasiūlymus dėl Instituto įstatų keitimo;

15.2. tvirtina mokslo darbuotojų atestavimo ir konkursų pareigoms eiti organizavimo tvarką;

15.3. svarsto ir tvirtina Instituto mokslinę veiklą reglamentuojančius dokumentus;

15.4. svarsto Instituto direktoriaus pateiktas metines veiklos ataskaitas ir vertina, kaip Institutas įgyvendina savo tikslus ir uždavinius;

15.5. svarsto ir teikia direktoriui pasiūlymus dėl Instituto asociacinių ryšių su mokslo ir studijų institucijomis, lituanistinių mokslinių tyrimų, socialinės ir kultūrinės veiklos, bendradarbiavimo su tarptautinėmis organizacijomis, kitais fiziniais ir juridiniais asmenimis;

15.6. rengia ir teikia direktoriui tvirtinti Akademinės etikos kodeksą;

15.7. direktoriaus teikimu sudaro nuolatinės arba laikinąsias komisijas, susijusias su Instituto mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (kultūrinės) plėtros veiklos koordinavimu ir atitinkamų projektų rengimu.

16. Mokslo taryba sudaroma 5 metams iš Instituto mokslo darbuotojų ir administracijos, taip pat kitų įstaigų, įmonių ir organizacijų, suinteresuotų Instituto tikslų įgyvendinimu, atstovų šių įstatų nustatyta tvarka.

17. Mokslo taryba sudaroma laikantis šių principų:

17.1. Mokslo tarybą sudaro 12 narių, iš kurių ne mažiau kaip 4 nariai yra Institute nedirbantys asmenys;

17.2. rinkimus į Mokslo tarybą skelbia ir organizuoja direktorius pagal jo patvirtintą Mokslo tarybos rinkimų reglamentą. Informacija skelbiama Instituto ir Lietuvos mokslo tarybos tinklalapiuose ne vėliau kaip prieš 2 mėnesius iki rinkimų dienos;

17.3. kandidatuoti į Mokslo tarybos narius gali Instituto mokslo darbuotojai, administracija ir Instituto tikslų įgyvendinimu suinteresuotų kitų įstaigų, įmonių ir organizacijų atstovai;

17.4. kandidatus kelia Instituto mokslo darbuotojai, administracija ir Instituto tikslų įgyvendinimu suinteresuoti juridiniai asmenys;

17.5. Mokslo tarybos narius renka Instituto mokslo darbuotojai slaptu balsavimu, į balsavimo biuletenius įtraukiami visi iškelti kandidatai.

18. Mokslo taryba tvirtina savo darbo reglamentą. Mokslo tarybos darbui vadovauja Mokslo tarybos pirmininkas, renkamas iš Mokslo tarybos narių slaptu balsavimu paprasta balsų dauguma, dalyvaujant ne mažiau kaip 2/3 Mokslo tarybos narių. Mokslo tarybos pirmininku negali būti renkamas Instituto direktorius. Tas pats asmuo Mokslo tarybos pirmininku gali būti renkamas ne daugiau kaip dviem kadencijoms iš eilės. Mokslo tarybos pirmininko pavaduotojas ir Mokslo tarybos sekretorius renkami iš Mokslo tarybos pirmininko pasiūlytų kandidatų atviru balsavimu paprasta Mokslo tarybos narių balsų dauguma.

19. Mokslo tarybos posėdžiai yra atviri, darbotvarkė skelbiama iš anksto. Mokslo tarybos posėdžiai teisėti, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip pusė visų Mokslo tarybos narių. Mokslo tarybai nutarus, posėdis gali būti uždaras. Direktorius turi teisę dalyvauti visuose Mokslo tarybos posėdžiuose. Mokslo tarybos nariai informuojami apie šaukiamą Mokslo tarybos posėdį ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki posėdžio. Šaukti posėdį turi teisę Mokslo tarybos pirmininkas, Instituto direktorius arba ne mažiau kaip 1/3 Mokslo tarybos narių. Posėdžiui pirmininkauja Mokslo tarybos pirmininkas, jo nesant – jo pavaduotojas.

20. Direktorius teikiamus pasiūlymus klausimais, kuriems pagal šiuos įstatus reikia Mokslo tarybos pritarimo, Mokslo taryba turi teisę atmesti, jeigu daugiau kaip 2/3 visų Mokslo tarybos narių balsuoja prieš pasiūlymą. Direktorius gali pakartotinai teikti Mokslo tarybai tvirtinti pasiūlymą ne anksčiau kaip po mėnesio nuo svarstymo Mokslo taryboje dienos. Mokslo taryba turi teisę jį atmesti, jeigu ne mažiau kaip 3/4 visų Mokslo tarybos narių dauguma nepitaria pakartotinai teikiamam pasiūlymui. Šiuo atveju direktorius turi teisę pakartoti teikimo procedūrą ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo pakartotinio svarstymo. Jeigu Mokslo taryba neatmeta direktoriaus pasiūlymo pirmiau nurodyta balsų dauguma, Mokslo tarybos pirmininkas turi pasirašyti direktoriaus teikiamą pasiūlymą.

21. Mokslo tarybos nutarimai, išskyrus klausimus, šiuose įstatuose nurodytus kaip svarstomus direktoriaus teikimu, laikomi priimtais, jeigu už juos balsuoja daugiau kaip pusė

visų posėdyje dalyvaujančių Mokslo tarybos narių. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemiamas Mokslo tarybos pirmininko balsas.

22. Instituto direktorius yra Instituto vienasmenis valdymo organas, veikia jo vardu ir jam atstovauja. Instituto direktorius viešo konkurso būdu skiriamas į pareigas ir atleidžiamas iš jų Švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka. Instituto direktoriaus kadencijos trukmė – 5 metai.

23. Instituto direktoriaus funkcijos:

23.1. užtikrinti, kad Instituto veikla atitiktų Lietuvos Respublikos įstatymus, šiuos įstatus ir kitus Lietuvos Respublikos teisės aktus, koordinuoti Mokslo tarybos priimtų sprendimų, numatytų šių įstatų 15 punkte, įgyvendinimą;

23.2. leisti įsakymus, atstovauti Institutui santykiuose su trečiaisiais asmenimis;

23.3. priimti į darbą ir atleisti iš darbo Instituto darbuotojus, skelbti darbuotojų atestavimą ir konkursus pareigoms, skirti asmenis į pareigas, atleisti iš jų;

23.4. nustatyti Instituto darbuotojų darbo užmokestį teisės aktų nustatyta tvarka, skatinti darbuotojus, skirti jiems drausmines nuobaudas, užtikrinti saugias darbo sąlygas;

23.5. teikti Mokslo tarybai svarstyti pasiūlymus dėl pagrindinių Instituto mokslinių veiklos kryptių, šių įstatų keitimo, tvirtinti ir tikslinti Instituto strateginį veiklos planą, Instituto veiklos metines ataskaitas, kitus dokumentus;

23.6. organizuoti Instituto veiklos savianalizę ir prireikus inicijuoti Instituto veiklos ekspertinį vertinimą;

23.7. teikti Švietimo ir mokslo ministerijai pasiūlymus dėl šių įstatų keitimo;

23.8. atsakyti už Instituto finansinę veiklą, tinkamą turto valdymą, naudojimą ir disponavimą juo;

23.9. tvirtinti Instituto pajamų ir išlaidų sąmatą, jos vykdymo apyskaitą;

23.10. atlikti kitas teisės aktuose įstaigos vadovui nustatytas funkcijas.

24. Dalį savo teisių ir pareigų Instituto direktorius įsakymu gali perduoti savo pavaduotojams ir kitiems Instituto darbuotojams.

25. Institutas nuolat atlieka mokslinės veiklos savianalizę.

26. Institute atliekamų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir kitų šaltinių finansuojamų mokslo darbų rezultatai skelbiami viešai, kiek tai neprieštarauja intelektinės nuosavybės ir komercinių ar valstybės ir tarnybos paslapčių apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams.

27. Institute sudaroma visuomeninės priežiūros institucija – Instituto priežiūros taryba.

28. Instituto priežiūros taryba sudaroma iš socialinių partnerių, suinteresuotų humanitarinių mokslų lituanistiniais moksliniais tyrimais, socialine ir kultūrine plėtra. Ją sudaro 7 nariai – 3 socialinius partnerius pasiūlo Mokslo taryba, 2 – Lietuvos mokslo taryba, 2 – Švietimo ir mokslo ministerija.

29. Instituto priežiūros tarybos sudėtį tvirtina Instituto direktorius.

30. Instituto priežiūros tarybos funkcijos – svarstyti Instituto veiklos rezultatus ir teikti Instituto direktoriui ir (ar) Švietimo ir mokslo ministerijai pasiūlymus dėl Instituto veiklos

gerinimo. Institutas užtikrina Instituto priežiūros tarybai darbo sąlygas ir sudaro galimybę gauti informaciją apie Instituto veiklą, kiek tai neprieštaruoja intelektualinės nuosavybės ir komercinių ar valstybės paslapčių apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams.

31. Instituto priežiūros taryba renkasi ne rečiau kaip kartą per pusmetį. Pirmame posėdyje Instituto priežiūros taryba išsirenka pirmininką ir pasitvirtina darbo reglamentą.

32. Instituto priežiūros taryba sudaroma ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo šių įstatų įsigaliojimo.

IV. INSTITUTO DARBUOTOJAI, JŲ TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

33. Instituto personalą sudaro mokslo darbuotojai, kiti tyrėjai, administracija ir kiti darbuotojai.

34. Mokslo darbuotojų pareigybės yra šios: vyriausiasis mokslo darbuotojas, vyresnysis mokslo darbuotojas, mokslo darbuotojas, jaunesnysis mokslo darbuotojas, mokslininkas stažuotojas. Jų kvalifikacinius reikalavimus nustato Mokslo taryba, vadovaudamasi Mokslo ir studijų įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos mokslo tarybos nutarimais.

35. Instituto mokslo darbuotojų pagrindinė funkcija – vykdyti lituanistinius mokslinius tyrimus, socialinę ir kultūrinę plėtrą pagal Instituto mokslinės veiklos kryptis, įgyvendinant Instituto veiklos tikslus.

36. Instituto administracijos sudėtį ir jos darbo reglamentą tvirtina Instituto direktorius.

37. Instituto darbuotojų teisės ir pareigos:

37.1. dalyvauti nagrinėjant ir sprendžiant visus su jų kompetencija, pareigomis ar darbu susijusius klausimus;

37.2. dalyvauti konkursuose mokslo programoms vykdyti, mokslo ir studijų fondų paramai gauti ir disponuoti gaunamomis lėšomis;

37.3. dalyvauti konkursuose stažuotėms Lietuvos Respublikoje ir užsienyje;

37.4. gauti iš valstybės institucijų informaciją, kurios reikia jų moksliniam darbui (jeigu tokia informacija yra valstybės ar tarnybos paslaptis, ji teikiama ir naudojama teisės aktų nustatyta tvarka);

37.5. dalyvauti svarstant pasiūlymus dėl šių įstatų pakeitimo ir Instituto veiklos plano projekto;

37.6. dalyvauti įvairiose profesinėse sąjungose ir asociacijose, iš jų ir esančiose užsienyje;

37.7. dirbti savarankiškai arba telktis į kūrybines grupes;

37.8. savarankiškai skelbti savo mokslinius darbus;

37.9. turėti kitas teisės aktuose nustatytas teises ir pareigas.

38. Instituto darbuotojams garantuojamos visos socialinės garantijos, kurias nustato įstatymai, ir sudaromos darbo sąlygos, atitinkančios darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus.

39. Instituto darbuotojai, susiję su moksline veikla, privalo:

39.1. ugdyti mokslinę kvalifikaciją šiuose įstatuose nurodytose mokslinės veiklos kryptyse;

39.2. atlikti šiuose įstatuose nustatytas pareigas ir funkcijas;

39.3. laikytis Akademinės etikos kodekso;

39.4. laikytis įstatymų, kitų teisės aktų, šių įstatų, Instituto darbo tvarkos taisyklių.

40. Instituto darbuotojai ir kiti tyrėjai už savo veiklą atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

V. INSTITUTO LĖŠŲ ŠALTINIAI, TURTO IR LĖŠŲ NAUDOJIMAS

41. Institutas jam perduotą valstybės turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja patikėjimo teise teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

42. Instituto lėšas gali sudaryti:

42.1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimai Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintoms programoms vykdyti;

42.2. pajamos, gautos iš mokslinės ir ūkinės veiklos, taip pat už teikiamas paslaugas;

42.3. Lietuvos, užsienio ir tarptautinių fondų ir organizacijų lėšos;

42.4. lėšos, gautos kaip programinis konkursinis mokslinių tyrimų finansavimas;

42.5. lėšos, gautos už dalyvavimą tarptautinėse mokslinėse programose;

42.6. lėšos, gautos kaip parama pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą (Žin., 1993, Nr. 21-506; 2000, Nr. 61-1818);

42.7. lėšos, gautos už mokslinių tyrimų rezultatų komercinimą;

42.8. kitos teisėtai įgytos lėšos.

43. Visas lėšas Institutas planuoja ir naudoja teisės aktų nustatyta tvarka. Pajamas ir išlaidas Institutas naudoja pagal patvirtintą sąmatą įstatymų nustatyta tvarka.

44. Instituto finansinės veiklos kontrolę vykdo įgaliotos valstybės institucijos ir įstaigos teisės aktų nustatyta tvarka.

VI. ĮSTATŲ KEITIMAS

45. Lietuvos Respublikos Vyriausybė tvirtina Instituto įstatus ir jų pakeitimus.

46. Lietuvos Respublikos Vyriausybei Instituto įstatų pakeitimo projektą teikia Švietimo ir mokslo ministerija teisės aktų nustatyta tvarka.